

ming van die feitelijke kenmerken uit te leggen. Voorts kan kennisneming van de situatie ter plaatse van belang zijn voor de beantwoording van de vraag welke uitleg van de splitsingsstukken tot de meest aannemelijke rechtsgevolgen leidt. Ook in dit opzicht kan het meewegen van de plaatselijke situatie dus verenigbaar zijn met een objectieve uitleg van de splitsingsstukken.

3.6.4 Uit de overwegingen van het hof blijkt niet dat het aan de situatie ter plaatse een verdergaande rol heeft toegekend dan voortvloeit uit hetgeen hiervoor in 3.6.3 is overwogen. Het toekennen van betekenis aan die situatie getuigt derhalve niet van miskenning van de maatstaven zoals vermeld in het hiervoor in 3.4 vermelde arrest van 1 november 2013.

3.6.5 Het onderdeel faalt derhalve.

3.7 Ook de overige klachten van het middel kunnen niet tot cassatie leiden. Dit behoeft, gezien art. 81 lid 1 RO, geen nadere motivering nu die klachten niet nopen tot beantwoording van rechtsvragen in het belang van de rechtseenheid of de rechtsontwikkeling.

4 Beslissing

De Hoge Raad:

verwerpt het beroep;

veroordeelt [eiser] c.s. in de kosten van het geding in cassatie, tot op deze uitspraak aan de zijde van Mitros begroot op € 799,34 aan verschotten en € 2200,= voor salaris.

beslissende betekenis zijn alle omstandigheden van het concrete geval, gewaardeerd naar hetgeen de maatstaven van redelijkheid en billijkheid meebrengen. Bij de toepassing van de objectieve uitlegnorm dient in ogenschouw te worden gehouden dat niet op voorhand ervan mag worden uitgegaan dat hetzij de akte van splitsing, hetzij de splitsingstekening de bedoeling van degene die tot splitsing is overgegaan juist weergeeft. Bij de beoordeling of doorslaggevend gewicht toekomt aan de splitsingsakte dan wel de splitsingstekening dient acht te worden geslagen op de gedetailleerdheid van de omschrijvingen en tekeningen en de aannemelijkheid van de rechtsgevolgen waartoe de onderscheiden interpretaties zouden leiden. Opmerkelijk is dat de Hoge Raad in onderhavige uitspraak deze stringente uitgangspunten in een breder perspectief plaatst. Het is in de optiek van de Hoge Raad namelijk mogelijk om, indien sprake is van tegenstrijdigheid in de splitsingsstukken waarbij in deze stukken wordt verwezen naar feitelijke kenmerken, de splitsingsstukken mede aan de hand van waarneming van die feitelijke kenmerken uit te leggen. Voorts kan naar mening van de Hoge Raad kennisneming van de situatie ter plaatse van belang zijn voor de beantwoording van de vraag welke uitleg van de splitsingsstukken tot de meest aannemelijke rechtsgevolgen leidt. Het meewegen van de plaatselijke situatie kan derhalve verenigbaar zijn met een objectieve uitleg van de splitsingsstukken.

P.C.M. Kemp
Banning N.V.

NOOT

Het gebeurt geregeld dat appartementseigenaren van mening verschillen of een gedeelte van het appartementencomplex tot het gemeenschappelijk gebruik behoort of tot het exclusieve gebruiksrecht van een appartementseigenaar. Hieraan ligt vaak het probleem ten grondslag dat de splitsingsakte en de splitsingstekeningen voor meerderlei uitleg vatbaar zijn. In het geval zulks voordoet, zijn de door de Hoge Raad in het arrest 1 november 2013, ECLI:NL:HR:2013:1078, geformuleerde uitgangspunten leidend. In dit arrest stond de vraag centraal of bij de beantwoording van de vraag of een gedeelte van een in appartementsrechten gesplitst registergoed acht mag worden geslagen op andere stukken dan de splitsingsstukken. Uitgangspunt is dat de in de openbare registers ingeschreven splitsingsstukken bepalend zijn bij de beoordeling of sprake is van een exclusief gebruik of een gemeenschappelijk gebruik van een gedeelte van het registergoed dat in de splitsing is betrokken. De beperking dat enkel acht kan worden geslagen op de in de openbare registers ingeschreven stukken volgt direct uit de vereiste rechtszekerheid bij de bepaling of sprake is van een ruimte die bestemd is voor gemeenschappelijk of louter exclusief gebruik van een appartementseigenaar. Een niet in de registers ingeschreven (concept)akte of (concept)tekening kan derhalve niet worden betrokken in de vaststelling van wat tot het exclusieve gebruiksgedeelte en wat tot het gemeenschappelijke gebruiksgedeelte behoort.

Bij de uitleg van de uit de openbare registers kenbare splitsingsstukken komt het aan op de daarin tot uitdrukking gebrachte bedoeling van degene die tot splitsing is overgegaan. Deze bedoeling moet naar objectieve maatstaven worden afgeleid uit de omschrijving in die akte van de onderscheiden gedeelten van het gebouw en uit de daarin gehechte tekening, bezien in het licht van de gehele inhoud van de akte en de tekening. Deze objectieve uitlegnorm is overigens niet altijd eenvoudig te onderscheiden van de zogenoemde *Haviltex*-norm nu voor beide normen geldt dat zij als gemeenschappelijke grondslag hebben dat bij de uitleg van een schriftelijk contract telkens van

69

Hoge Raad
21 februari 2014, nr. 11/04252
ECLI:NL:HR:2014:396
(mr. Bakels, mr. Van Buchem-Spapens,
mr. Streefkerk, mr. Heisterkamp, mr. Drión)
(concl. A-G mr. Spier (niet opgenomen; Red.))
Noot M. Teekens

**Rechtsgeldigheid polisvoorwaarde natura
rechtsbijstandverzekering. Vrije keuze advo-
caat.**

**De Hoge Raad concludeert op basis van zijn
gevraagde prejudiciële beslissing van het
Hof van Justitie over de uitleg van art. 4 lid 1
sub a van richtlijn 87/344/EEG dat het recht
van verzekerde bij een natura rechtsbij-
standverzekering op vrije keuze van een
rechtshulpverlener niet afhankelijk is van een
besluit van de rechtsbijstandsverzekeraar
over noodzaak externe rechtshulp en niet
relevant is of verplichte procesvertegen-
woordiging is voorgeschreven.**

[Richtlijn 87/344/EEG art. 4; Wft art. 4:67]

Sneller is verzekerd voor rechtsbijstand die DAS uitvoert. Het gaat om een natura rechtsbijstandverzekering, waarbij in beginsel gebruik wordt gemaakt van eigen werknemers van DAS. Sneller wil procederen tegen zijn voormalige werkgever met behulp van een advocaat naar zijn keuze. DAS stelt dat Sneller gebruik moet maken van een van haar werknemers, omdat het recht op vrije keuze van een rechtshulpverlener pas bestaat nadat DAS meent dat externe rechtshulp noodzakelijk is. Daar is geen sprake van,

mede nu de in de arbeidsrechtprocedure geen verplichte procesvertegenwoordiging is voorgeschreven. Sneller vordert in kort geding dat de kosten van zijn advocaat worden vergoed. Sneller beroept zich op art. 4 lid 1 sub a van de richtlijn 87/344/EEG waarop art. 4 Wft is gebaseerd. De voorzieningenrechter en het gerechtshof stellen hem in het ongelijk. De Hoge Raad overweegt anders en stelt twee prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie. Op basis van de beslissing van het Hof van Justitie wordt het arrest van het gerechtshof vernietigd. Een rechtsbijstandsverzekeraar kan niet bedingen dat het recht op vrije keuze van een rechtshulpverlener afhankelijk is van een besluit van deze over de noodzaak tot externe rechtshulpverlening. Voorts is niet relevant of het gaat om een procedure waarin verplichte rechtsvertegenwoordiging is voorgeschreven.

[eiser], wonende te [woonplaats],

Eiser tot cassatie,

advocaten: mr. A.H.H. Vermeulen en mr. A.H. Vermeulen, tegen

DAS Nederlandse Rechtsbijstand Verzekeringsmaatschappij NV, gevestigd te Amsterdam,

Verweerster in cassatie,

advocaten: mr. J.W.H. van Wijk en mr. J. van Duijvendijk-Brand.

Partijen zullen hierna ook worden aangeduid als [eiser] en DAS.

Hoge Raad:

1 Het geding

Voor het verloop van het geding tot dusver verwijst de Hoge Raad naar:

a. zijn arrest in de zaak 11/04252 van 28 september 2012, ECLI:NL:HR:2012:BW7507;

b. het arrest in de zaak C-442/12 van het Hof van Justitie van de Europese Unie te Luxemburg van 7 november 2013.

Deze arresten zijn aan dit arrest gehecht.

De nadere conclusie van de Advocaat-Generaal J. Spier strekt tot vernietiging van het bestreden arrest en tot verwijzing.

2 Verdere beoordeling van het middel

2.1 De Hoge Raad heeft in zijn tussenarrest van 28 september 2012 vragen van uitleg gesteld aan het HvJEU, en heeft iedere verdere beslissing aangehouden in afwachting van de uitspraak van het HvJEU.

2.2 Het HvJEU heeft in zijn arrest van 7 november 2013, nr. C-442/12, op de door de Hoge Raad gestelde vragen voor recht verklaard:

“1) Artikel 4, lid 1, sub a, van richtlijn 87/344/EEG van de Raad van 22 juni 1987 tot coördinatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen betreffende de rechtsbijstandverzekering, moet aldus worden uitgelegd dat het zich ertegen verzet dat een rechtsbijstandsverzekeraar die in zijn verzekeringsovereenkomsten regelt dat rechtsbijstand in beginsel wordt verleend door zijn werknemers, tevens bedingt dat de kosten van rechtsbijstand van een door de verzekerde vrij gekozen advocaat of rechtsbijstandverlener slechts vergoed kunnen worden indien de verzekeraar van mening is dat de behandeling van de zaak aan een externe rechtshulpverlener moet worden uitbesteed.

2) Voor de beantwoording van de eerste vraag maakt het geen verschil of rechtsbijstand voor de desbetreffende gerechtelijke of administratieve procedure naar nationaal recht verplicht is.”

2.3 Uit de beantwoording van de prejudiciële vragen door het HvJEU volgt dat de onderdelen 1 en 2 van het middel terecht

aanvoeren dat het recht op vrije keuze van een rechtshulpverlener niet afhankelijk is van een besluit van de rechtsbijstandsverzekeraar dat de zaak door een externe rechtshulpverlener zal worden behandeld.

Die onderdelen slagen dan ook in zoverre. Voor het overige behoeft het middel geen behandeling.

2.4 Nu reeds in eerste aanleg vaststond dat DAS instemde met het voeren van een procedure voor de kantonrechter, had het hof de primaire vordering van [eiser] moeten toewijzen. Uit het antwoord van het HvJEU op de tweede prejudiciële vraag volgt dat daartoe – anders dan de voorzieningenrechter heeft overwogen – geen debat behoefde plaats te vinden over de vraag of [eiser] het recht had zich door een advocaat te laten bijstaan in een procedure waarbij procesvertegenwoordiging niet verplicht is. Voorts heeft DAS niet gesteld dat zij met [eiser] beperkingen van de te vergoeden kosten is overeengekomen als bedoeld in de punten 26 en 27 van het arrest van het HvJEU.

2.5 De Hoge Raad zal de zaak niet zelf afdoen maar het geding verwijzen, aangezien de mogelijkheid bestaat dat gedeelten van de primaire vordering door tijdsverloop hun belang hebben verloren.

3 Beslissing

De Hoge Raad:

vernietigt het arrest van het gerechtshof te Amsterdam van 26 juli 2011;

verwijst het geding naar het gerechtshof Den Haag ter verdere behandeling en beslissing;

veroordeelt DAS in de kosten van het geding in cassatie, tot op deze uitspraak aan de zijde van [eiser] begroot op € 465,99 aan verschotten en € 2600,= voor salaris.

NOOT

Sneller heeft een rechtsbijstandverzekering gesloten, waarvan de dekking wordt uitgevoerd door DAS. De polisvoorwaarden bedingen dat zaken worden behandeld door de eigen medewerkers van DAS. Sneller wil tegen zijn voormalige werkgever procederen met een door hemzelf gekozen advocaat. DAS is slechts bereid om zelf rechtsbijstand aan Sneller te verlenen door middel van een eigen werknemer, die geen advocaat is.

Sneller vordert in kort geding primair dat DAS wordt veroordeeld om de door hem gekozen advocaat opdracht te geven en de kosten te vergoeden. Subsidiair beroept Sneller zich op de contractuele geschillenregeling, die van toepassing is indien er een geschil bestaat over de juridische aanpak van de zaak. Sneller beroept zich op art. 4:67 Wft, art. 4 van de richtlijn 87/344 EEG (hierna: richtlijn) en het *Eschig*-arrest (HvJ EG, 10 september 2009, C-199/08). Art. 4:67 Wft is gebaseerd op de richtlijn. Art. 4 van de richtlijn bepaalt onder andere dat in elke overeenkomst inzake rechtsbijstandverzekering uitdrukkelijk moet worden bepaald dat “indien een advocaat of andere persoon die volgens het nationaal recht gekwalificeerd is, wordt gevraagd de belangen van de verzekerde in een gerechtelijke of administratieve procedure te verdedigen, te vertegenwoordigen of te behartigen, de verzekerde vrij is om deze advocaat of andere persoon te kiezen”. In het *Eschig*-arrest besliste het Hof van Justitie – samengevat – dat art. 4, 6 en 7 van de richtlijn in hun geheel beschouwd de daarin aan verzekerden verleende rechten strekken tot ruime bescherming zonder dat zij zich beperken tot situaties waarin een belangenconflict zich voordoet. Art. 4, lid 1 van de richtlijn heeft een algemene strekking en een bindend karakter. DAS betoogt dat “wordt gevraagd” zoals opgenomen in art. 4 van de richtlijn, inhoudt dat de keuze voor externe rechtsbijstand

in beginsel bij haar ligt en dat dit besluit pas aan de orde is indien DAS meent dat een procedure noodzakelijk is. De voorzieningenrechter oordeelt dat het recht van vrije keuze van rechtshulpverlener niet omvat het recht te bepalen of een procedure noodzakelijk is. Ten overvloede merkt de voorzieningenrechter op, dat nu DAS heeft aangegeven dat een procedure noodzakelijk is, Sneller in beginsel het recht heeft op vrije keuze van een rechtshulpverlener. Dit leidt niet tot toewijzing van de primaire vordering, nu het partijdebat zich niet heeft gericht op de vraag of deze rechtshulpverlener ook een advocaat kan zijn omdat van verplichte procesvertegenwoordiging geen sprake is. Contractuele geschillenregeling is niet nodig, omdat partijen het erover eens zijn dat een procedure noodzakelijk is. Beide partijen komen in hoger beroep. Het Hof Amsterdam bekrachtigt het vonnis en is meer terughoudend dan de voorzieningenrechter. Het hof deelt de zienswijze van DAS dat in gevallen waarin een verzekering tot rechtsbijstand in natura is overeengekomen, het recht op vrije advocaatkeuze pas ontstaat na het besluit van de rechtsbijstandverzekeraar dat de zaak niet door een rechtshulpverlener in loondienst (niet zijnde advocaat) van de rechtsbijstandverzekeraar maar door een externe rechtshulpverlener moet worden behandeld.

Sneller gaat in cassatie. Volgens de Hoge Raad kunnen zowel aan de analyse van de verschillende taalversies van art. 4, lid 1, van de richtlijn als aan het *Eschig*-arrest en het *Stark*-arrest (Hv) EU, 29 mei 2011, C-293/10, LJN BQ6995, NJ 2011/534) zwaarwegende argumenten worden ontleend ten gunste van de opvatting dat, indien een gerechtelijke of administratieve procedure wordt gevoerd, aan de verzekerde in de polisvoorwaarden steeds het recht op vrije keuze van zijn rechtshulpverlener moet worden geboden. De Hoge Raad overweegt dat een uitspraak gewisse maatschappelijke gevolgen kan hebben en stelt de volgende twee prejudiciële vragen:

1. Laat art. 4, lid 1, van richtlijn 87/344/EEG toe dat een rechtsbijstandverzekeraar die in zijn polissen regelt dat rechtsbijstand in gerechtelijke of administratieve procedures in beginsel zal worden verleend door werknemers van de verzekeraar, tevens nog bedingt dat de kosten van rechtsbijstand van een door de verzekerde vrij gekozen advocaat of rechtshulpverlener slechts onder de dekking vallen indien de verzekeraar van mening is dat de behandeling van de zaak aan een externe rechtshulpverlener moet worden uitbesteed?

2. Maakt het voor de beantwoording van de eerste vraag verschil of voor de desbetreffende gerechtelijke of administratieve procedure rechtsbijstand wel of niet verplicht is?

Het Hof van Justitie concludeert op basis van de considerans van de richtlijn en de context en doelstellingen daarvan dat de vrije advocaatkeuze van de verzekerde niet kan worden beperkt tot de situaties waarin de verzekeraar besluit dat een externe rechtshulpverlener in de arm moet worden genomen. Het maakt geen verschil of rechtsbijstand voor de desbetreffende gerechtelijke of administratieve procedure naar nationaal recht verplicht is. Het Hof van Justitie sluit echter niet uit dat in bepaalde gevallen beperkingen kunnen worden gesteld aan de kosten die door de verzekeraars worden vergoed. Ook staat het partijen vrij om een hoger niveau van vergoeding van de kosten van rechtsbijstand overeen te komen, eventueel tegen betaling van een hogere premie.

De Hoge Raad heeft vervolgens het arrest van het gerechtshof vernietigd en terugverwezen. De Hoge Raad stelt vast dat, nu vaststond dat DAS instemde met het voeren van de procedure, de vordering van Sneller toegewezen had moeten worden. Anders dan de voorzieningenrechter heeft overwogen hoeft ook geen debat plaats te vinden over de vraag of Sneller het recht had zich

door een advocaat te laten bijstaan in een procedure waarbij procesvertegenwoordiging niet verplicht is.

De uitkomst van onderhavige procedure heeft aandacht gekregen. De Nederlandse Bond van Verzekeraars is teleurgesteld en vreest dat goed betaalbare juridische hulp in het gedrang komt en zet zich in de Nederlandse en Europese wetgevers te overtuigen tot hervorming. Ondertussen worden de polisvoorwaarden gewijzigd. Daarbij is wel de vraag of die wijzigingen overeenstemmen met art. 4 van de richtlijn. De uitkomst van deze procedure voorziet niet in een oplossing, maar biedt de rechtsbijstandsverzekeraars wel enige ruimte om de kosten van externe rechtshulpverleners te beperken. Dat wordt de nieuwe uitdaging. Het wijzigen van lopende rechtsbijstandverzekeringen zal vermoedelijk een stuk lastiger zijn en afhangen van de toepasselijke hardheidsclausule(s). Advocaten zien ondertussen kansen: nieuwe opdrachten met financiële dekking. De richtlijn uit 1987 zorgt voor reuring.

Het Hof van Justitie volgt met de prejudiciële beslissing het *Eschig*-Arrest en het *Stark*-arrest, waarin de richtlijn ruim werd uitgelegd in het voordeel van de verzekerde. Het Hof van Justitie refereert daarbij aan de wijze waarop uitleg wordt gegeven aan gemeenschappelijke bepalingen, waarbij niet enkel rekening wordt gehouden met de bewoordingen daarvan, maar ook met de context en de doelstellingen die de regeling waarvan zij deel uitmaakt, nastreeft. Typisch is dat het Hof van Justitie vervolgens niet ingaat op de (mogelijk) taalkundige uitleg en ook geen vergelijking toepast met de andere taalversies van de regeling. De Hoge Raad kwam bij het verzoek tot prejudiciële beslissing tot de conclusie dat die vergelijking onvoldoende aanknopingspunten bevatte voor de restrictieve uitleg door DAS. Het blijft daarmee de vraag in welke context “wordt gevraagd” van art. 4 lid 1 sub a van de richtlijn moet worden geplaats. Dit onderdeel heeft raakvlak met de vraag wie bepaalt of een procedure noodzakelijk is. De Hoge Raad gaat op basis van de prejudiciële beslissing ervan uit dat, nu DAS instemde met het voeren van de procedure, de vordering van Sneller had moeten worden toegewezen. Hierbij lijkt de Hoge Raad de voorzieningenrechter te volgen, die meende dat het recht van vrije keuze van rechtshulpverlener niet omvat het recht te bepalen of een procedure noodzakelijk is. Dat uitgangspunt leidt ertoe dat indien de rechtsbijstandsverzekeraar niet wenst te procederen en de verzekerde wel, de contractuele geschillenregeling moet worden toegepast. Indien de uitkomst daarvan is dat een procedure moet worden gevoerd, geldt pas de vrije keuze van rechtshulpverlener. Daarmee is het voor de rechtsbijstandsverzekeraar mogelijk om aan de kosten van de externe rechtshulpverlener te ontkomen, mits de op grond van art. 4:67 Wvf verplichte contractuele geschillenregeling voor de rechtsbijstandsverzekeraar goed uitpakt.

Verder is het opvallend dat geen van de uitspraken ingaat op de wetsgeschiedenis van de richtlijn. Onduidelijk is of dat onderdeel is geweest van het procesdebat. In diverse voorstellen van de Europese Commissie luidde art. 4 als volgt: “Telkens wanneer de vertegenwoordiging en de verdediging van de belangen van een voor rechtsbijstand verzekerde aan een advocaat moeten worden opgedragen, moet de verzekerde deze vrij kunnen kiezen. De verzekerde kan in de overeenkomst van dit recht geen afstand doen.” (Voorstel voor een richtlijn van de Raad tot coördinatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen betreffende de rechtsbijstandverzekering, COM (1979)198). De definitieve versie wijkt hiervan af. Betoogd kan worden dat de oude versie ziet op situaties waarin verplichte procesvertegenwoordiging is voorgeschreven vanwege het onderdeel “aan een advocaat moeten worden opgedragen”. Dit is restrictiever dan de term “wordt gevraagd” die wordt gehanteerd

in de definitieve versie. Ook de term advocaat is vervangen door rechtshulpverlener. Beide zijn aanwijzingen dat de vrije keuze van een rechtshulpverlener niet alleen geldt bij situaties waarin verplichte procesvertegenwoordiging is voorgeschreven. Verder is de laatste zinsnede in de oude versie, waarin werd aangegeven dat geen afstand kan worden gedaan van de vrije advocaatkeuze, verdwenen en (mogelijk) vervangen door de aanhef in de nieuwe bepaling, waarin staat dat de rechtsbijstandsverzekeraar er zorg voor draagt dat het recht op vrije keuze van de rechtshulpverlener in de overeenkomst is vastgelegd. De definitieve versie is ook op dit punt afgezwakt, omdat de overeenkomst weliswaar het recht op vrije keuze van de rechtshulpverlener moet bevatten, maar niet meer is opgenomen dat de verzekerde daarvan geen afstand kan doen. Wellicht is dit (mede) een aanknopingspunt voor de overweging van het Hof van Justitie in de suggestie dat er wel mogelijkheden zijn voor rechtsbijstandsverzekeraars om beperkingen te stellen aan de kosten van externe rechtshulpverleners. Hoe dan ook lijkt mij de wetsgeschiedenis relevant.

De discussie over de contractuele geschillenregeling is in de onderhavige procedure vooralsnog onderbelicht gebleven. De bepaling die toepasselijk is in geval van een geschil over de 'juridische aanpak' van de zaak wordt zowel door de voorzieningenrechter als door het hof zo uitgelegd dat er geen geschil bestaat indien verzekerde en de rechtsbijstandsverzekeraar van mening zijn dat er een gerechtelijke procedure moet worden ingesteld. Geschillen betreffende de 'juridische aanpak' omvatten echter meer dan alleen de algemene keuze om een procedure te starten. In dat verband is Sneller in het onderhavige geval echter afhankelijk van DAS die als enige de geschillenregeling in gang kan zetten. Dat is, mede gezien het voorgaande, geen wenselijke situatie. Het zou een verzekerde moeten zijn toegestaan om bij gereede twijfel over de 'juridische aanpak' een beroep te doen op de geschillenregeling zonder daarbij afhankelijk te zijn van de rechtsbijstandsverzekeraar. Onderhavige uitspraak brengt in elk geval met zich dat de vrije keuze op een rechtshulpverlener niet kan worden beperkt indien een administratieve procedure of gerechtelijke procedure wordt geadviseerd in de geschillenregeling.

Tot slot kort een niet-juridische overweging. De rechtsbijstandsverzekeraars zullen de polisvoorwaarden wijzigen en mogelijk worden de premies hoger. Indien er particulieren en/of ondernemers zijn die een goedkope premie willen hebben en willen aanvaarden slechts gebruik te maken van de medewerkers van de rechtsbijstandsverzekeraar en/of de advocaten met wie deze verzekeraars samenwerkingen zijn aangegaan, wat is daar dan op tegen? De toekomst zal dat moeten uitwijzen.

M. Teekens

TeekensKarstens advocaten notarissen

70

Hoge Raad
21 februari 2014, nr. 13/02185
ECLI:NL:HR:2014:415
(mr. Numann, mr. Van Buchem-Spapens,
mr. Heisterkamp, mr. Drion, mr. De Groot)
(concl. A-G mr. Spier (niet opgenomen; Red.))
Noot L. Krieckaert

**(Stil) pandrecht op vordering. Mededeling.
Overgang van schuldeisersbevoegdheden.
Afstand van recht.**

Indien het pandrecht aan de schuldenaar is medegedeeld, is de pandhouder bevoegd in en buiten rechte nakoming van de vordering te eisen en betalingen in ontvangst te nemen. Na die mededeling is de pandhouder ook bevoegd tot opzegging wanneer de vordering niet opeisbaar is, maar door opzegging opeisbaar kan worden gemaakt (art. 3:246 lid 2 BW). Andere schuldeisersbevoegdheden met betrekking tot de vordering blijven bij de pandgever rusten.

[BW art. 3:246; BW art. 6:160]

Het pandrecht is een beperkt recht waarmee het goed waarop het wordt gevestigd, wordt bezwaard (art. 3:227 lid 1 BW en art. 3:8 BW). Het pandrecht gaat derhalve in beginsel teniet door het tenietgaan van het recht waaruit het is afgeleid (art. 3:81 lid 2, aanhef en onder a, BW). Dat geldt ook als het pandrecht is gevestigd op een vordering en die vordering tenietgaat door afstand als bedoeld in art. 6:160 BW.

Door de vestiging van een beperkt recht op een vordering gaan de aan die vordering verbonden schuldeisersbevoegdheden niet zonder meer over op de beperkt gerechtigde. Of en in hoeverre dit het geval is, hangt af van de wettelijke regeling van het desbetreffende beperkte recht. Voor pand en vruchtgebruik kent de wet in dit verband verschillende regelingen, in art. 3:246 BW onderscheidenlijk art. 3:210 BW. Ook voor beslag geldt in dit verband een eigen regeling, in art. 475h lid 1 Rv.

Art. 3:246 lid 1 BW houdt in dat, indien het pandrecht aan de schuldenaar is medegedeeld, de pandhouder bevoegd is in en buiten rechte nakoming van de vordering te eisen en betalingen in ontvangst te nemen. Na die mededeling is de pandhouder ook bevoegd tot opzegging wanneer de vordering niet opeisbaar is, maar door opzegging opeisbaar kan worden gemaakt (art. 3:246 lid 2 BW). Andere schuldeisersbevoegdheden met betrekking tot de vordering kent de wet de pandhouder niet toe, zodat moet worden aangenomen dat deze bij de pandgever blijven rusten. De pandgever blijft derhalve bevoegd handelingen te verrichten zoals het verlenen van kwijtschelding, het treffen van een afbetalingsregeling en het omzetten van de vordering tot nakoming in een tot schadevergoeding. Voorts blijft de pandgever bevoegd tot ontbinding en beëindiging van de overeenkomst waaruit de vordering voortspuit, hetgeen eveneens gevolgen voor de vordering heeft of kan hebben.

Vorenstaande regeling berust, zoals het hof terecht heeft overwogen, op een bewuste keuze van de wetgever, waaraan ten grondslag ligt dat genoemde bevoegdheden bij de pandgever behoren te blijven nu deze zijn rechten en belangen diepgaand treffen en de pandhouder slechts in het verpande is geïnteresseerd, voor zover dit hem zijn vordering waarborgt. De pandgever kan immers groot belang erbij hebben om in de verhouding tot zijn schuldenaar of